

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)
Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των
περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και
των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii*

Παραδοτέο Δράσης Α.1

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Φεβρουάριος 2021

Με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος LIFE
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

Δεληπέτρου Π., Καραβάς Ν., Βαλλιανάτου Ε., Δημητριάδης Η., Γεωργίου Κ. 2021. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii*. Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων, και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης Α.1. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Αθήνα, 32 σελ. & IV Παραρτήματα. Τελική έκδοση.

Suggested citation:

Delipetrou P., Karavas N., Vallianatou E., Dimitriadis I., Georgiou K. 2021. National Action Plan for the conservation for the plant species **Silene holzmannii*. LIFE-IP 4 NATURA Project: Integrated actions for the conservation and management of Natura 2000 sites, species, habitats and ecosystems in Greece (LIFE16 IPE/GR/000002). Deliverable Action A.1. National and Kapodistrian University of Athens, Democritus University of Thrace, Athens, 32 pp. & IV Annexes. Final version.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το είδος *Silene holzmannii* είναι ενδημικό στο Αιγαίο. Η κύρια περιοχή εξάπλωσής του είναι 34 νησίδες (31 νησίδες < 10 εκτάρια) από την περιοχή των Φούρνων έως την Κρήτη συμπεριλαμβανομένης και της περιοχής του Σαρωνικού. Επιπλέον έχουν βρεθεί μικροί πληθυσμοί σε μία μεγαλύτερη νησίδα (Μεγάλο Σοφράνο, 127 εκτάρια), σε ένα μεγάλο νησί (Κέα) και σε 3 παράκτιες θέσεις στην Αττική. Έχει καταγραφεί σε 39 θέσεις συνολικά (ιστορική κατανομή). Η κατανομή και το εύρος εξάπλωσης ήταν 41 και 40 km², το 2015 και το 2019 αντίστοιχα. Το μέγεθος του πληθυσμού ήταν 16640–36000 άτομα και 15330–34500 άτομα, το 2015 και το 2019 αντίστοιχα. Λόγω των μεγάλων διακυμάνσεων του πληθυσμού και των πολλών θέσεων (15) όπου το μέγεθος του πληθυσμού είναι άγνωστο, η παραπάνω εκτιμήσεις μεγέθους πρέπει να θεωρηθούν προκαταρκτικές.

Το είδος είναι απειλούμενο (κινδυνεύον, EN) σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Η συνολική κατάσταση διατήρησής του είναι Μη ικανοποιητική-ανεπαρκής (U1). Η κατάσταση διατήρησης του εύρους εξάπλωσης είναι Μη ικανοποιητική-ανεπαρκής (U1) καθώς υπάρχουν 3 νησίδες και μία ηπειρωτική θέση από όπου το είδος εξαφανίστηκε. Η κατάσταση διατήρησης του πληθυσμού είναι άγνωστη (XX) λόγω του μεγάλου ποσοστού θέσεων όπου το μέγεθος του πληθυσμού είναι άγνωστο ή οι καταγραφές είναι παλαιές. Η κατάσταση διατήρησης του ενδιαιτήματος είναι Ευνοϊκή (FV) καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό των νησίδων διατηρεί ενδιαιτήμα καλής ποιότητας. Η κατάσταση διατήρησης των μελλοντικών προοπτικών είναι Μη ικανοποιητική-ανεπαρκής (U1) λόγω των υψηλής σημασίας πιέσεων και απειλών.

Οι κύριες ανθρωπογενείς πιέσεις και απειλές που αναγνωρίστηκαν είναι η βόσκηση και η κατανάλωση από άλλους θηρευτές (τρωκτικά και κουνέλια). Το είδος είναι ευαίσθητο στην κατανάλωση καθώς προτιμάται από τα ζώα και η καταστροφή των ανθοφόρων και καρποφόρων βλαστών μειώνει δραστικά την ετήσια παραγωγή σπερμάτων από την οποία εξαρτάται η επιβίωση του είδους. Πιέσεις και απειλές από αναπτυξιακά/κατασκευαστικά έργα παρουσιάζονται μόνο σε 5 θέσεις, σε 3 θέσεις με υψηλές επιπτώσεις. Άλλες πιέσεις και απειλές όπως η μη ελεγχόμενη εναπόθεση απορριμμάτων και η χρήσης της ακτής από λουόμενους φαίνεται ότι έχουν χαμηλές επιπτώσεις για το είδος. Οι μεγάλες διακυμάνσεις του μεγέθους του πληθυσμού της *Silene holzmannii* αποτελούν πίεση και απειλή για το είδος καθώς σημαίνουν αυξημένη πιθανότητα δραστικής μείωσης του πληθυσμού χωρίς επανάκαμψη. Μπορεί να οφείλονται στις ανθρωπογενείς πιέσεις που αναφέρονται παραπάνω, σε τυχαίους εξωγενείς αβιοτικούς παράγοντες ή σε ενδογενείς παράγοντες.

Το Σχέδιο Δράσης (ΣΔ) έχει σκοπό την επίτευξη της Ικανοποιητικής Κατάστασης Διατήρησης (FV) του είδους *Silene holzmannii* όπως απαιτείται από την εθνική και διεθνή νομοθεσία. Επιπλέον το είδος μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εμβληματικό για την προστασία των πολύτιμων οικοσυστημάτων των νησίδων του Αιγαίου. Αυτά είναι τα κύρια οφέλη από την υλοποίησή του ΣΔ.

Οι στόχοι του ΣΔ είναι: 1) Επίτευξη ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης του συνολικού πληθυσμού· 2) Επίτευξη ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης κάθε υποπληθυσμού· 3) Επίτευξη ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης του εύρους εξάπλωσης· και 4) Διατήρηση της ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης του ενδιαιτήματος.

Τα μέτρα/δράσεις που προτείνονται περιλαμβάνουν:

- Άρση των πιέσεων και απειλών που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο είδος, δηλαδή βόσκηση, θήρευση και αναπτυξιακά/κατασκευαστικά έργα.
- Εκτός τόπου διατήρηση του είδους.
- Επί τόπου διατήρηση του είδους: επανεγκατάσταση ή ενίσχυση του πληθυσμού όπου απαιτείται.
- Παρακολούθηση της εξάπλωσης και του μεγέθους του πληθυσμού του είδους και κάλυψη κενών γνώσεων.
- Δράσεις επόπτευσης και φύλαξης.
- Ενημερωτικές και εκπαιδευτικές δράσεις.

SUMMARY

Silene holzmannii is endemic to the Aegean. Its main distribution area is 34 islets (31 islets < 10 ha), from the Fournoi islet complex to Kriti, including the area of Saronikos. In addition, small subpopulations are found at a larger islet (Megalo Sofrano, 127 ha), a large island (Kea) and 3 coastal locations of the mainland (Attiki). In total, it has been recorded at 39 locations (historical distribution). Distribution and range were 41 και 40 km², in 2015 and 2019 respectively. Population size was 16640–36000 individuals and 15330–34500 individuals, in 2015 and 2019 respectively. Due to the extreme fluctuations of population size and the large number of locations (15) with unknown population size, the above population estimation should be considered preliminary.

The species is threatened (endangered, EN) at national and at world level. Its conservation status is Unfavorable-inadequate (U1). The conservation status of the range is Unfavorable-inadequate (U1) since it is extinct from 3 islets and 1 mainland locality. The conservation status of the population is Unknown (XX) due to the large number of localities with unknown population size or with old population estimations. The conservation status of the habitat is Favorable (FV) since its quality is good at most of the islets. The future prospects are Unfavorable-inadequate (U1) due to the high importance of the pressures and threats.

The main human-induced pressures and threats are grazing and consumption by other animals (rodents, rabbits). The species is vulnerable to consumption because it is preferred by the animals and the destruction of its flowering and fruiting stems diminishes the annual seed production on which the its survival depends. Pressures and threats from developmental and construction activities were identified at 5 locations and had high impact at 3 of them. Other pressures and threats such as waste disposal and use of the coast for bathing are of low importance. The extreme fluctuations of the population size are an important pressure and threat for the species since they imply increased possibility of population reaching a threshold below the minimum necessary for survival. Fluctuations may be human-induced or may be caused by random abiotic factors or by endogenous factors.

The main objective of the Action Plan (AP) is to achieve a Favorable (FV) conservation status for the species *Silene holzmannii*, as is mandatory by the national and international legislation. Moreover, the species can be used as flagship for conservation of the valuable ecosystems of the Aegean islets. These are the main benefits of the implementation of the AP.

The targets of the AP are: 1) Achievement of a favorable population status at national level; 2) Achievement of a favorable population status at subpopulation level; 3) Achievement of a favorable range status; 4) Maintenance of the favorable habitat status.

The proposed management measures include:

- Measures to obviate the pressures and threats with high importance, i.e. grazing, consumption by mammals, and developmental activities.
- *Ex situ* conservation of the species.
- *In situ* conservation of the species: reintroduction or population enhancement where necessary.
- Monitoring of distribution/range and population size and filling knowledge gaps.
- Safeguarding of the islets.
- Information and education activities.

